

Gospodarske stvari.

Kolje za vinograde.

M. Vinogradar naj zasaja nove vinograde ali obdeluje stare, potrebuje v vsakem slučaju mnogo kolja, ktereга cena precej globoko vinogradarju v žep sega. Zato kaže tukaj nekoliko o tej imenitnej vinogradarskej potrebi spregovoriti.

Ako se kolje nacepa iz manj trdega ali celo mehkega lesovja, tedaj kolje meje stane in potroški so na videž za prvi čas manjši. Ali tako kolje kratko časa trpi in vinogradar s tem ni nič na boljsem. Ako pa na drugi strani vinogradar v vinogradu s koljem skopnje in ako prekratko, nagnjito ali pol zgnjito kolje rabi, mu nekoliko silnejši veter vse na tla pomeče in trsje z grozdem težko obloženo nima na takih kolih potrebne podpore in škoda je še hujša in večja. Za veliko, rekel bi, za pol časa si pa moremo kolje vinograjsko trpežnejše napraviti, to pa brez posebnih potroškov, ako jih s kako primerno stvarjo pomazemo. Ako se za to navadni premogovi katranovec porabi, tedaj je mogoče to tudi po zimi opravljati, ko drugega silnega dela ravno ni. Katranovec se zavreje, da je prav vroč in ošpičeno kolje se v vreli katranovec pomaka in s čopkom do polovice gori maže. Kol tako visoko s katranovcem pomazati je zaradi tega potrebno in dobro, ker posebno tam, kjer iz zemlje pride, najprej les gnjiti začne. Pozneje se kol zopet ošpiči in tako vedno globočeje v zemljo leze.

Tako pokatranjeno kolje celo v prav vlažni in mokrotni prsti za polovico dalje trpi od nepokatranjenega. Katranovec na kolji ima pa še tudi drugo vrednost. Na takem kolji se razno mrčesje ne vgnjezduje rado, kar v razpokah nepokatranjenega rado stori. Kolje se mora že po zimi katranovati, da se kolje do porabe lahko popolnoma posuši. Ako se kolje še le v poslednjem trenutku pred potikanjem in postavljanjem v vinogradu katrani, je potem takem koljem silno nesnažno. Delavec ima vse roke polne črnega katrana, ki se ob vsaki reči poprijema in pozna. Pa še nekaj druga je, kar proti kesnemu katranjenju kaže, namreč od pozno pokatranjenih kolov grozdje rado neprijeten duh na se potegne, ki se pozneje še v viuu pozna. Ta katranovi duh pa ne pride skozi prst in po koreninah trsovih v grozdje, ampak jedino le po tem, da se je grozd še nesuhlega katrana na kolji dotikal. Če se kolje prej do dobrega posuši, se kaj takega nikdar ne zgodi.

Tudi z drugimi tvarinami se more vinograjsko kolje bolj trpežno narediti. K temu spada posebno kreoset. Toda tudi po ti tvarini se grozdje rado posebnega duba navzame, ako se ne ravna prav. Kolje se mora v tekočino, v katero se je kreoset v primerni množini primešal, vlagati tako, da ga tekočina do dobra prešine, ali, da se kolje

te tekočine popolnoma napije. Potem se mora prav dobro posušiti in zdaj še le v vinograde potakniti. Na tak način se trpežnost vinograjškega kolja za polovico časa poveča. (Koneč prih.)

Zaradi pokončavanja gosenic se nam piše iz Ljutomera: V naši okolici, posebno na polji se je že lanskega leta prikazalo veliko gosenic in tudi letos jih imamo pričakovati. Zatega del naj gospodarji in viničarji pridno pobirajo gosenična gnjezda in odrezujejo mladike, kjer je nalepljenih goseničnih jajčic, dečkom, ki ne hodijo več v šolo, naj branijo loviti ptice; pastirjem pa naj strogo prepovejo, da ne pobirajo pticam jaje in mladicev iz gnjezd. Tako se ognemo velike škode.

Grdi pokončevalci ptičev so Italijani, ki imajo neumno navado, najdrobnejše ptičice loviti in pojediti. Na sto tisoče ptičic, katere od nas črez Italijo potujejo v južne kraje, pololovijo požrešni Italijani. Nedavno je takov požeruh na železnico v Genovo djal vrečo 45 kil težko samih ubitih ščinkovcev, zebic, senic, strnadekov, slavičev. Mi varujemo ptičice, a Italijani nam jih lovijo in ubijajo.

Kupčija z zrnjem slabo kaže; v tuje dežele gre malo pridelkov, domači trgovci pa kupujejo le za skrajne potrebe. Jaje so na dunajski trg predzadnji teden poslali 1,280.000. V Maribor je dahajalo letos veliko kupcev za špeh.

Dopisi.

Iz Maribora. (Štet je ljudi) je tukaj dogotovljeno. Našteli so 17.628 duš z vojaki vred, katerih je 1604. Nemcev, pravih in ponarejenih, imamo 13.385, Slovanov 2699, namreč 2431 Slovencev, 65 Čehov, 183 Slovakov, 3 Poljake, 6 Hrvatov. Magjarov je 668, med temi 654 vojakov, Italijanov in Rumunov 41. Vseh inozemcev je 634. Da so našteli samo 2431 Slovencev, temu se ne čudimo. Veliko imamo namreč še odpadnikov, renegatov, po sili Nemcev. Ti in pravi, večjidel k nam s trebuhom za kruhom iz Koroškega, Bavarskega in Württemberskega itd. priseljeni Nemci so pa sebe in vse posle slovenske brez vprašanja zapisali v predelek: Umgangssprache „deutsch“. Koliko Slovencev utegne uže biti v Mariboru, to nam kaže smrt, ki nepristranski kosi Nemce in Slovence. Od 5.—11. februarja t. l. umrlo je 9 ljudi, med temi 5 Slovencev in 4 Nemci. To razmerje ne bo veliko krivo gledé na vse prebivalstvo. Dekle, hlapeci, pomočniki so skoraj sami Slovenci, blizu polovica vseh stanovnikov. Utegne toraj v Mariboru biti 9000 Slovencev poleg 8000 Nemcev in ponemčenih renegatov. Bržčas ni več kakor 2431 Nemcev, ki bi ne znali čisto nič slovenski! Nemški prenapetneži porivajo Slovence skoz dveri od sebe, a ti jim silijo skoz okna v mesto in oken je več. V nekaterih desetletjih bo Maribor tudi priznan kot slovensko mesto.